

برنامه‌ی شرکت BP برای افزایش سرمایه‌گذاری در خاورمیانه

تلاش می‌کند تا به کشورهای حوزه‌ی خلیج‌فارس از جمله عراق کمک کرده که به جای سوزاندن گاز همراه، از آن برق تولید کنند. در حالی حضور BP در عراق افزایش می‌یابد که بسیاری از شرکت‌های غربی به ویژه رقیب آمریکایی آن، یعنی شرکت اکسون موبیل (Exxon Mobil) به دلیل افزایش مشکلات و ریسک‌های سیاسی بالا در این کشور، به دنبال فروش سهم خود با برآورد رقمی حدود ۶۷۷ میلیون دلار است.

البته شرکت BP که چند سالی است مشغول اجرای پروژه‌های گازی در منطقه به ویژه میادین گازی Khazzan و Ghazeer عمان است، می‌تواند در رقابت با دیگران نیز بیشتر فعال باشد. در دومی نیز، با شرکت دولتی ADNOC برای افزایش ظرفیت تولید نفت در میادین خشکی تا بیش از ۲ میلیون بشکه در روز در حال فعالیت است و حدود ۱۰ درصد سهام این میادین را در دست دارد. ■

این شرکت در حال فروش دارایی‌های خود است که اتفاقاً با کاهش قیمت‌های نفت، ارزش این دارایی‌ها و سود سهام آن نیز هر روز با روند کاهشی بیشتری روبرو شده است. شرکت BP در برنامه‌ی میان‌مدت خود، کاهش ۴۰ درصدی تولید منابع هیدروکربوری را تا سال ۲۰۳۰ هدف‌گذاری کرده است و اعلام کرده که دیگر در هیچ کشوری دست به اکتشاف نفت‌خام نخواهد زد.

علاقه‌مندی بیشتر BP برای ورود به خاورمیانه نیز افزایش حضور وی در بخش گاز منطقه است که بیشتر تولیدکنندگان نفت آن مجبور به سوزاندن مستقیم حجم بسیار بالای گازهای همراه نفت تولیدی از میادین نفتی خود هستند.

در این میان، عراق که دومین کشور تولیدکننده‌ی نفت در خاورمیانه است، از زمان افزایش تولید نفت، همواره بخش زیادی از گاز همراه نفت خود را هدر داده و به طور مستقیم آن را می‌سوزاند. به همین منظور، شرکت BP

شرکت نفت BP اگرچه اخیراً اهداف مهم خود را بیشتر برای گذار به انرژی‌های نو تجدیدپذیر و با آلاینده‌ی کمتری زیست‌محیطی اعلام کرده اما همچنان علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در منابع نفت و گاز به ویژه در خاورمیانه است. یکی از مقامات نفتی این شرکت در امور خاورمیانه اعلام کرد: این شرکت در برنامه‌ی خود فقط بر روی منابع نفت‌خام و گاز با هزینه‌ی استخراج پایین تمرکز کرده و افزایش تولید گاز را نیز بیشتر مورد توجه قرار خواهد داد. این مقام نفتی گفت: ما به سرمایه‌گذاری در سه کشور عمان، امارات و عراق ادامه خواهیم داد.

در حال حاضر، بیشتر شرکت‌های نفتی در اروپا برای مقابله با آلودگی هوا با تجدیدنظر و تغییر اهداف و برنامه‌های اجرایی خود، شرایط بیشتری را برای سرمایه‌گذاری بر روی انرژی‌های پاک تدارک دیده‌اند که شرکت BP نیز در زمره‌ی مهمترین آنها می‌باشد. به همین دلیل است که از چندی قبل

علاقه‌مندی شرکت‌های روسی و چینی برای افزایش سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی عراق

زمین‌شناختی این منطقه نیز دست یافته که موجب تشویق کشف گزینه‌های توسعه‌ای جدید در این منطقه شدیم. گازپروم نفت در ادامه‌ی بیانیه‌ی اخیر خود در این خصوص تاکید کرد که این شرکت اجرای پروژه‌های اصلی تولید از جمله حفر چاه چهارم در میدان فوق را

به زودی اجرای پروژه‌های خود در این منطقه را ادامه خواهد داد.

معاون مرکز تحقیق و توسعه‌ی این شرکت نیز افزود: هنگام ایجاد زیرساخت‌های عملیاتی در میدان نفتی سرکالا (Sarqala)، به یک تجربه‌ی منحصربه‌فرد در خصوص ویژگی‌های

شرکت گازپروم نفت روسیه اعلام کرد که علاقه‌مند به توسعه‌ی بازار خود در کردستان عراق است و تاکید کرده است که خاورمیانه و عراق از اهداف استراتژیک آن شرکت برای فعالیت‌های نفتی به‌شمار می‌رود. به همین منظور، علی‌رغم وجود محدودیت‌های کرونایی

بود. اگرچه هنوز تصمیم نهایی در این خصوص به دلیل وضعیت سیاسی و جغرافیایی خاص عراق (به عنوان دومین تولیدکننده بزرگ اوپک)، می‌تواند مانع از انجام این معامله احتمالی شود. لازم به ذکر است که شرکت ExxonMobil در سال ۲۰۱۰ توافقنامه‌ای را با وزارت نفت عراق برای بازسازی و توسعه‌ی مجدد میدان فوق امضا کرد و در سال ۲۰۱۳ برای این کار با شرکت‌های نفتی پتروچاینا با ۳۲/۷ درصد، ایتوچو ژاپن با ۱۹/۶ درصد و همکاری شرکت‌های پرتامینای اندونزی و هندوستان پترولیوم سهیم شد. گفته می‌شود که ذخیره‌ی نفتی این میدان مهم، ۲۰ میلیارد بشکه بوده و تولید نفت از آن، هم‌اکنون حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز است. ■

به حکومت خودمختار کردستان تعلق دارد. حکومت خودمختار کردستان در عراق صادرات نفت خام تولیدی خود را از طریق یک خط لوله به بندر سیحان در ترکیه انجام می‌دهد. از طرفی، در اواسط ماه نوامبر نیز شرکت ملی نفت چین (CNPC) و شرکت ملی نفت فلات قاره این کشور (CNOOC)، علاقه‌مندی خود را برای خرید کل سهام شرکت ExxonMobil در یکی از بزرگ‌ترین میادین نفتی عراق به نام قرنه غربی ۱ (West Qurna 1) در جنوب این کشور اعلام کرده است. گفته می‌شود که ارزش فروش سهام شرکت Exxon که ۳۲/۷ درصد کل سهام میدان را شامل می‌شود و با توجه به قیمت‌های پایین نفت در شرایط جاری، حداقل ۵۰۰ میلیون دلار خواهد

ادامه خواهد داد که در صورت تداوم کار و آغاز تولید از این چاه تا اواسط سال آینده، میزان تولید نفت به تقریباً ۳۲ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. تولید اولین بشکه نفت از این میدان در سال ۲۰۱۱ آغاز شد ولی تولید تجاری آن از سال ۲۰۱۵ به مرحله‌ی اجرا در آمد. با توسعه‌ی میدان و حفر دو حلقه چاه در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، تولید میدان تا نوامبر ۲۰۲۰ به ۲۴ هزار بشکه در روز رسیده و تاکنون (نوامبر ۲۰۲۰) نیز در مجموع حجمی بالغ بر ۳۲ میلیون بشکه نفت از این میدان استخراج کرده است. گازپروم ۴۰ درصد سهام بلوک نفتی گرمیان را مالک است که میدان نفتی سرکالا نیز شامل آن است. ۴۰ درصد دیگر به شرکت کانادایی WesternZagros و ۲۰ درصد بقیه

ادامه‌ی توسعه‌ی صنعت نفت چین

حدود ۰/۷ درصد افزایش داشته است. به هر ترتیب، افزایش تولید داخلی نمی‌تواند تامین‌کننده‌ی نیاز داخلی چین باشد، در حالی که این کشور نقش اساسی در بازار جهانی نفت و گاز به عنوان یک واردکننده‌ی مهم دارد. چین همچنین برنامه‌ی افزایش واردات گاز طبیعی از روسیه را در نظر دارد، به طوری که شرکت گازپروم شروع به توسعه‌ی خطوط لوله‌ی انتقال گاز صادراتی خود به این کشور کرده است. انتظار می‌رود، این پروژه در پایان سال ۲۰۲۲ و با هزینه‌ای بالغ بر ۳/۵ میلیارد دلار (معادل ۲۸۰ میلیارد روبل روسیه) تکمیل شود.

اهداف مهم آن می‌باشد. در دهه‌ی قبل، تولید داخلی نفت چین روندی کاهشی داشت در حالی که تقاضای آن برای نفت رو به افزایش بود که این موضوع منجر به وابستگی بیشتر پکن به منابع انرژی وارداتی شد. چین در نیمه‌ی اول سال میلادی جاری، ۷۳/۴ درصد نفت خام مورد نیاز خود را از طریق واردات تامین کرد. براساس آمار و اطلاعات اعلامی از سوی سازمان ملی آمار چین (National Bureau of Statistics of China) در همین دوره‌ی زمانی، تولید نفت خام چین نسبت به مدت مشابه سال گذشته فقط ۱/۷ درصد افزایش یافته و تولید آن بین ماه‌های ژانویه تا ژوئن نیز فقط

به دنبال ادامه‌ی روند رو به رشد تقاضای نفت و گاز در چین، صنعت نفت این کشور در سال‌های اخیر تلاش کرده تا با هدف کاهش وابستگی به نفت و گاز وارداتی و بالا بردن امنیت انرژی مورد نیاز خود، فعالیت‌های اکتشافی نفت و گاز و همچنین احداث زیرساخت‌های ذخیره‌سازی آنها در مراکز عمده و مهم مصرف را توسعه دهد. به همین منظور، در اواخر ماه اکتبر، حزب کمونیست چین برنامه‌ی پنج ساله‌ی ۲۰۲۱-۲۵ توسعه‌ی اقتصادی اجتماعی کشور را تصویب کرد که در آن افزایش فعالیت‌های اکتشافی و ساخت خطوط لوله‌ی نفت و گاز در داخل نیز از

در بخش پالایش نیز، با توجه به بسته شدن بسیاری از پالایشگاه‌ها در اروپا و آمریکا، چین به زودی بیشترین ظرفیت پالایشگاهی جهان را خواهد داشت و در یکی، دو سال آینده از آمریکا نیز پیشی خواهد گرفت. زیرا، این کشور طی چند سال آینده یک میلیون بشکه‌ی دیگر به ظرفیت پالایشگاهی خود اضافه خواهد کرد. در مجموع علاوه بر توقف

تعدادی از پروژه‌های پالایشگاهی، در حال ساخت ۱/۴ میلیون بشکه در روز ظرفیت جدید است که این مقدار در قالب چهار پروژه به علاوه‌ی یک میلیون بشکه در روز ظرفیت جدیدی که طی سال گذشته ایجاد شده بود، اضافه می‌شود. به عبارتی، چین میلیاردها دلار برای احداث ظرفیت پالایشگاهی جدید هزینه می‌کند که شاید هرگز برای

مصارف داخلی از آن استفاده نشود و یا ممکن است اهداف صادرات مواد نفتی را تامین کند، زیرا چین به استفاده از ترکیبی از انرژی‌های پاک و خودروهای برقی نیز روی آورده که بر روند رو به رشد تقاضای نفت آن تاثیر خواهد گذاشت. ■

ادامه‌ی زیان شرکت‌های نفتی در آمریکا

شرکت آمریکایی Apache در گزارش فصلی منتشره‌ی خود در اوایل نوامبر اشاره کرد که آن شرکت در سه ماهه‌ی سوم سال زیان کمتری نسبت به سه ماهه‌ی دوم متحمل شده است.

به عبارتی، به دنبال کاهش تقاضای نفت و کاهش قیمت‌ها به دلیل ادامه‌ی شیوع ویروس کرونا، بیشتر شرکت‌های تولیدکننده‌ی نفت میزان تولید و در نتیجه هزینه‌های خود را کاهش داده‌اند. در این میان، شرکت Apache نیز بعد از شکست در سرمایه‌گذاری روی نفت‌شیل، برای هشتمین فصل پیاپی، زیان‌ده شده است.

در این گزارش همچنین آمده است که بهبود عملکرد مالی آن ناشی از کاهش هزینه‌ها و تولید مجدد از چاه‌های نفتی است که در ابتدای سال، تولید از آنها متوقف شده بود، به‌طوری‌که بهبود وضعیت مالی آن موجب شد تا ارزش سهام شرکت دوباره افزایش یابد اگرچه، هر سهم شرکت نیز که با رقم ۸/۹۹ دلار معامله شده است در مقایسه با رقم آن در ابتدای سال تا ۶۵ درصد کاهش

قیمت داشته است. شرکت Apache پیش‌بینی کرده است که در سه ماهه‌ی چهارم سال از مجموع تولید نفت و گاز خود تا ۱۰ درصد نسبت به سه ماهه‌ی سوم بکاهد و مقدار آن را به رقم ۳۵۵ هزار بشکه معادل نفت در روز برساند.

در سه ماهه‌ی سوم منتهی به ۳۰ سپتامبر، مجموع تولید نفت و گاز این شرکت معادل ۳۹۴ هزار بشکه در روز بود که معادل رقم آن در سه ماهه‌ی دوم است.

هزینه‌های سرمایه‌ای این شرکت نیز در سه ماهه‌ی چهارم سال، ۲۰۰ میلیون دلار خواهد بود که در مجموع هزینه‌های سالانه‌ی شرکت از ۱/۹ به حدود یک میلیارد دلار کاهش خواهد یافت و همین رقم نیز برای سال آینده در نظر گرفته شده که عمدتاً مربوط به پروژه‌های اکتشافی فراساحلی در شمال‌شرقی آمریکای جنوبی در کشور سورینام خواهد بود.

شرکت اکسون موبیل (Exxon Mobil) نیز در اوایل نوامبر از سومین فصل متوالی ضررده‌ی خود در پی کاهش

تقاضای جهانی نفت خبر داد. به عبارتی، شرکت اکسون‌موبیل در سومین فصل سال جاری رقمی حدود ۶۸۰ میلیون دلار زیان مالی یا حدود ۱۵ سنت به ازای هر سهم را متحمل شده که البته در مقایسه با زیان هر سهم در فصل قبل (۷۰ سنت) و با توجه به بهبود نسبی تقاضا و قیمت‌ها، این رقم روندی نزولی داشته و درآمد آن نیز معادل ۴۶/۲ میلیارد دلار بوده که نسبت به رقم آن در سه ماهه‌ی دوم ۶۱/۳۲

میلیارد دلار، کمتر شده است. موسسه‌ی Refinitiv، قبلاً مقدار کاهش ارزش هر سهم شرکت را حدود ۲۵ سنت و درآمد آن را تا ۴۶/۰۱ میلیارد دلار برآورد کرده بود. در سال گذشته، سود هر سهم شرکت اکسون‌موبیل، ۷۵ سنت و درآمد آن ۶۵/۰۵ میلیارد دلار بود.

موسسه‌ی Darren Woods نیز از اتخاذ استراتژی بلندمدت شرکت اکسون‌موبیل برای حفظ موقعیت کسب‌وکار خود خبر داد. این شرکت قبلاً از برنامه‌ی کاهش سرمایه‌گذاری ۳۳ میلیارد دلاری خود

به ۲۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ خبر داده بود و مطابق برنامه در سال ۲۰۲۱ نیز رقمی در حدود ۱۶ تا ۱۹ میلیارد دلار هزینه خواهد کرد. اکسون موبیل همچنین از تصمیم خود برای کاهش

۱۹۰۰ نفر از کارکنان شرکت در آمریکا خبر داد. در همین زمان شرکت شورون (Chevron) نیز از گذراندن فصلی سخت در فعالیتهای خود خبر داد.

به طوری که ارزش سهام آن نیز از اول سال تا اوایل نوامبر حدود ۵۳ درصد کاهش را تجربه کرده است. ■

آرامکوی عربستان و کاهش ۴۵ درصدی در سود خالص

با ادامه‌ی شیوع ویروس کرونا و ادامه‌ی روند نزولی تقاضای نفت و در نتیجه کاهش قیمت‌های جهانی آن، سود خالص شرکت دولتی نفت عربستان (آرامکو) نیز در سه ماهه‌ی سوم به ۴۴/۲۱ میلیارد ریال (سعودی) رسید که در مقایسه با رقم ۷۹/۸۴ میلیارد ریال در مدت مشابه سال قبل، به میزان ۴۴/۶ درصد کاهش یافته است.

میزان سود آرامکو در سه ماهه‌ی سوم نیز علی‌رغم افزایش نسبی قیمت نفت نسبت به سه ماهه‌ی دوم، معادل ۲۴/۷۵ میلیارد ریال بود.

آرامکو در گزارش منتشره‌ی خود در اوایل ماه نوامبر همچنین اشاره کرده است که کاهش درآمد حاصله ناشی از کاهش قیمت‌ها و مقادیر محمولات نفت خام و فرآورده‌های نفتی صادراتی (و کاهش حاشیه‌ی سود پالایشگاه‌ها) بوده است. آرامکو سال گذشته مجبور شد برای نجات اقتصاد خود از کسری بودجه و تامین منابع مالی لازم برای اهداف خود، حجمی معادل ۱/۵ درصد از سهام خود را در بازار بورس داخلی (Saudi Tadawul) با تعهد پرداخت سود به خریداران عرضه کند تا بدین‌وسیله بتواند اعتماد خریداران

داخلی را برای خرید سهام جلب کند چراکه، شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران بین‌المللی مجاز به خرید این سهام نیستند.

قیمت هر سهم آرامکو در بورس فوق مانند سایر بازارهای بورس رابطه‌ی مستقیم با روند قیمت انواع حامل‌های انرژی به ویژه نفت دارد.

این شرکت همچنین تقریباً مانند همه‌ی تولیدکنندگان نفت، در سال جاری و برای برنامه‌ی آینده‌ی خود کاهش قابل‌توجهی را در هزینه‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته است زیرا قیمت‌های نفت در یک سال اخیر و در ادامه‌ی شیوع ویروس کرونا به طور مدام روندی کاهشی پیدا کرده است.

به علاوه، مسئولین آرامکو برای تسریع در طرح‌های بلندپروازانه‌ی خود همچنین اقدام به انتشار اوراق قرضه کردند و برای انجام این اقدام از موسسات مالی بین‌المللی، Citi، Goldman Sachs International، HSBC، J.P.Morgan، Morgan Stanley و NCB Capital نیز برای پذیره‌نویسی علاقه‌مندان کمک گرفته است.

این اوراق دارای سررسیدهای ۳، ۵،

۱۰، ۳۰ و ۵۰ ساله منتشر می‌شود و کل ارزش آنها، قیمت اسمی و بازاری اوراق و سود حاصل از خرید اوراق نیز با توجه به شرایط حاکم بر بازار مشخص می‌شود. سال گذشته نیز شرکت آرامکو ۱۲ میلیارد دلار اوراق قرضه را در چند مرحله منتشر کرد.

کاهش شدید قیمت‌های نفت منجر به کاهش شدید سود این شرکت شد، به ویژه بدهی این شرکت بعد از خرید شرکت SABIC به شدت افزایش یافت.

دولت عربستان ۹۸ درصد سهام این شرکت را در اختیار دارد، اما با پایین ماندن قیمت‌های نفت و تعهد شرکت در پرداخت سود سهامداران، در سال ۲۰۲۱ سود سهام این شرکت نمی‌تواند کسری بودجه‌ی عربستان را جبران کند و آرامکو

را در اجرای برنامه‌های خود با تاخیر بیشتری روبرو خواهد ساخت. البته با اصلاحات گسترده‌ای که اخیراً توسط شاهزاده محمد بن سلمان در حال وقوع است، انتظار می‌رود که شرایط اقتصادی این کشور روند بهتری را طی کند و با پیگیری‌های مداوم، اجرای پروژه‌های بزرگ به ویژه احداث ابرشهر جدید و ۵۰۰ میلیارد دلاری نئوم (با فناوری پیشرفته) در شمال غربی کشور بیشتر محقق شود. ■

ثبت رکورد تولید گاز طبیعی عربستان سعودی

شرکت آرامکو عربستان اخیرا اعلام کرد که در ماه اوت سال جاری یک رکورد جدید در تولید گاز را به ثبت رسانده و اگرچه هم‌اکنون به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده نفت در جهان شناخته می‌شود اما تقویت موقعیت خود در بازار گاز را نیز پیگیری می‌کند. شرکت آرامکو در حال حاضر تولید گاز (به عنوان گاز همراه نفت) از میادین نفتی و اخیرا از میادین مستقل گازی را در دستور کار خود قرار داده و در ششم اوت سال جاری نیز به یک رکورد تاریخی تولید گاز دست یافت که حجمی بالغ بر ۱۰/۷ میلیارد فوت مکعب بود. آرامکو همچنین در سه ماهه سوم،

دو میدان گازی مستقل نیز کشف کرد و هدف بلندمدت خود را نیز توسعه‌ی قابل توجه ذخایر گازی کشور قرار داده و برنامه‌ی صدور آن را از دهه‌ی آینده در نظر گرفته است. در حال حاضر، عربستان بیشتر گاز تولیدی خود را با هدف افزایش صدور نفت و کاهش آلودگی زیست‌محیطی در نیروگاه‌ها و برای تولید برق مصرف می‌کند که مقدار آن به ویژه در ماه‌های گرم سال (تابستان) یا ماه اوت، به میزان ۷۰۲ هزار بشکه در روز بود. با این وجود اگرچه تلاش‌های عربستان برای توسعه‌ی منابع گازی به ثمر نشست اما این مقدار هنوز برای تامین

نیاز نیروگاه‌های کشور کافی نیست. به همین منظور، صنعت نفت این کشور قصد دارد تا با توسعه‌ی میادین گازی خود تا سال ۲۰۳۰، علی‌رغم تامین نیازهای داخلی، روزانه تا ۳ میلیارد فوت مکعب به کمک خطوط لوله و یا به صورت گاز طبیعی مایع (LNG) صادر کند. آرامکو انتظار دارد برای دستیابی به اهداف خود و اجرای برنامه‌ی توسعه‌ی میادین گازی طی ۱۰ سال آینده تا ۱۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذار بین‌المللی جذب کند. ■

دعوت از شرکت‌های خارجی برای سرمایه‌گذاری در هندوستان

وزیر نفت هند در اوایل نوامبر اعلام کرد که: این کشور به عنوان سومین واردکننده مهم نفت در جهان، از شرکت‌های بین‌المللی انرژی دعوت خواهد کرد تا در پروژه‌های افزایش ظرفیت‌سازی ذخایر استراتژیک نفت هندوستان شرکت کنند. Pradhan، وزیر نفت و گاز هند نیز در ماه سپتامبر گفت: این کشور در ابتدای سال جاری از قیمت‌های بسیار پایین نفت (حدود ۱۹ دلار برای هر بشکه) استفاده کرد و با صرفه‌جویی حدود ۷۰۰ میلیون دلار، ذخایر استراتژیک نفت خام خود را افزایش داد و در مقایسه با قیمت ۶۰ دلاری هر بشکه نفت در ماه ژانویه رقم

قابل توجهی در کاهش هزینه‌های خرید نفت مورد نیاز خود طی ماه‌های آوریل و می داشته که طی آن حجمی بالغ بر ۱۶/۷۱ میلیون بشکه نفت برای پر کردن سه مخزن استراتژیک نفت‌خام خود در نواحی ، Vishakhapatnam و Mangalore و Padur خریداری کرد. انتظار می‌رود که در دهه‌های پیش‌رو کشور هند عامل اصلی رشد مصرف انرژی و تقاضای نفت خام در جهان باشد، به همین دلیل از هم‌اکنون وزارت نفت و گاز هند در نظر دارد تا حجم ظرفیت مخازن استراتژیک نفت خام خود را با هدف افزایش امنیت انرژی و ایجاد روابط نزدیک‌تر با شرکت‌های اصلی

حوزه‌ی انرژی توسعه دهد. همین اقدام موجب شد تا در ماه اکتبر، مقامات هند مجوز ایجاد تاسیسات ذخیره‌سازی نفت را در کشور به شرکت ملی نفت ابوظبی (ADNOC) ارائه کند که این اتفاق یک تغییر رویکرد در سیاست‌های هند برای امنیت انرژی آن تلقی می‌شود، زیرا پیش از این، هند اجازه‌ی فروش نفت خام از ذخایر نفت خام خود را به پالایشگران غیرهندی نداشت. شرکت BP در گزارش "چشم‌انداز سال ۲۰۲۰" خود از آینده‌ی انرژی، مصرف انرژی هندوستان را در سال ۲۰۵۰ رقمی بیش از دو برابر میزان فعلی برآورد کرده است. ■

کاهش تولید نفت شیل تحت تاثیر ادامه‌ی شیوع ویروس کرونا

کرونا و با هدف پیشگیری از کاهش بیشتر قیمت‌ها، در مجموع حدود ۱/۶ میلیون بشکه در روز تولید خود را کاهش دهند. با این حال به امید بالا ماندن سطح قیمت نفت در پی ساخت واکنش کرونا، تولید نفت به آرامی رو به بهبود است. همچنین پیش‌بینی می‌شود تولید گاز طبیعی که رقمی معادل ۸۱/۵ میلیارد فوت مکعب در روز است با کاهش می‌معادل ۷۰۰ میلیون فوت مکعب در روز، به پایین‌ترین سطح تولید خود از ماه ژوئن کاهش یابد. ■

بیشترین کاهش تولید نفت در حوزه‌های Permian basin (۳۷ هزار بشکه در روز) و Bakken (۳۳ هزار بشکه در روز) رخ دهد که بیشترین کاهش از ماه می است که تولید نفت شیل را در این مناطق به ترتیب به ۴/۳ و ۱/۱ میلیون بشکه در روز خواهد رساند. در مجموع، انتظار می‌رود که کل تولید نفت شیل در ماه دسامبر برای سومین ماه متوالی نزولی باشد که از ماه می سابقه باشد. در ماه می تولیدکنندگان نفت شیل مجبور شدند تا به دلیل کاهش تقاضای جهانی نفت ناشی از همه‌گیری ویروس

اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA)، در اواسط نوامبر اعلام کرد که انتظار می‌رود تولید نفت شیل این کشور در ماه دسامبر نسبت به نوامبر حدود ۱۴۰ هزار بشکه در روز کاهش یابد و از ۷/۶۵ به رقم ۷/۵۱ میلیون بشکه در روز برسد که کمترین میزان تولید از ماه ژوئن خواهد بود. به علاوه پیش‌بینی می‌شود که با ادامه‌ی وجود قیمت‌های پایین نفت، تولید نفت شیل نیز تقریباً در هر هفته سازند اصلی این کشور به جز منطقه‌ی Haynesville روند نزولی داشته باشد. همچنین پیش‌بینی می‌شود که

بودجه‌ی ۲۰۲۱ قطر با نفت ۴۰ دلاری بسته می‌شود

۵/۱ میلیارد ریال (۴۰۶ میلیون دلار) است، در حالی که انتظار می‌رود بسیار بیشتر از این رقم باشد. در ابتدای سال، دولت این کشور با فرض اینکه هر بشکه نفت به طور متوسط ۵۵ دلار باشد، پیش‌بینی کرده بود که به مازاد تجاری اندکی دست یابد و صندوق بین‌المللی پول نیز چشم‌انداز بهتری را برای اقتصاد آن پیش‌بینی کرده بود. وزیر نفت عراق در ماه گذشته (اکتبر) پیش‌بینی کرده بود که قیمت نفت در سه ماه نخست سال میلادی آینده حدود ۴۵ دلار در هر بشکه خواهد بود و افزود که لایحه‌ی بودجه‌ی فدرال دولت عراق نیز در سال ۲۰۲۱ بر مبنای

به اعضای نهاد قانون‌گذاری آن کشور یعنی مجلس شورا گفت که: این اقدام برای تنظیم بودجه به قطر کمک خواهد کرد تا از عواقب و ریسک‌های اقتصادی کشور در نتیجه‌ی نوسانات قیمت نفت پیشگیری کند. با وجود این در شرایط رکود قیمت حامل‌های انرژی به علت شیوع ویروس کرونا، گاز وضعیت بهتری پیدا کرده است و به قطر کمک می‌کند تا در مقایسه با همسایگان دارای اقتصاد وابسته به صدور نفت، راحت‌تر این شرایط را تحمل کند. امیر قطر همچنین اظهار کرد: نتایج اولیه نشان می‌دهد که کسری بودجه‌ی قطر در نیمه‌ی اول سال جاری میلادی

امیر قطر اعلام کرد که این کشور بودجه‌ی خود را برای سال آینده بر اساس نفت ۴۰ دلار در هر بشکه، یعنی کمتر از قیمتی که در بازارهای جهانی پیش‌بینی می‌شود، تنظیم می‌کند. وی همچنین اعلام کرد که این کشور بزرگ‌ترین صادرکننده‌ی گاز مایع در جهان است و نقش گاز در اقتصاد قطر بیشتر از نفت می‌باشد به طوری که این کشور در تلاش است تا تاثیر قیمت نفت را بر اقتصاد قطر کاهش دهد، هر چند که همواره قیمت انواع حامل‌های انرژی ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند و هم‌جهت با هم در تغییر هستند. با این حال، امیر قطر، اوایل ماه نوامبر

پیش‌بینی قیمت ۴۲ دلار برای هر بشکه نفت تنظیم شده است. عراق یکی از اقتصادهایی است که حتی

بر مبنای استانداردهای اوپک، به شدت به نفت وابسته است و پس از کاهش شدید قیمت نفت در مارس، با کاهش

شدید درآمدهای بودجه‌ی خود روبرو شده است. ■

تأثیر محدودیت‌های جدید بر چشم‌انداز تقاضای نفت

مدیر بخش بازار انرژی و امنیت آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، طی مصاحبه‌ای در اوایل ماه نوامبر گفت: اعمال مجدد محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا بر چشم‌انداز تقاضای نفت اقتصادهای بزرگ اروپایی تأثیر شدیدی خواهد گذاشت. آژانس فوق در گزارش ماه اکتبر خود پیش‌بینی تقاضای جهانی نفت را برای سال ۲۰۲۰ بدون تغییر نسبت به برآورد ماه قبل خود و به میزان ۹۱/۷ میلیون بشکه در روز اعلام کرد که در مقایسه با سال ۲۰۱۹، به میزان ۸/۴ میلیون بشکه در روز کمتر است.

برای سال ۲۰۲۱ نیز آژانس در این گزارش این رقم را ۹۷/۲ میلیون بشکه در روز برآورد کرد که نسبت به سال ۲۰۲۰، به میزان ۵/۵ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد داشت. IEA همچنین در گزارش ماه اکتبر خود به عدم اطمینان در مورد سرعت بهبود اقتصادی و میزان افزایش تقاضای نفت در موج دوم همه‌گیری ویروس کرونا اشاره کرد و هشدار داد کسانی که مایل به رکود بازار نفت نیستند، به دنبال یک هدف محرک در این بازار می‌باشند. IEA اکنون انتظار دارد که تقاضای نفت به دلیل اعمال محدودیت‌های جدید در

اروپا، اقتصادهای بزرگ منطقه مانند: فرانسه، آلمان و انگلستان را تحت تأثیر شدیدتری قرار دهد. با این حال تأثیر محدودیت‌ها بر تقاضا نسبت به اوایل سال کمتر خواهد بود. محدودیت‌های قبلی که تقریباً همزمان در اروپا و ایالات متحده رخ داد باعث شد تا تقاضای جهانی نفت در ماه آوریل به میزان ۲۰ میلیون بشکه در روز کاهش یابد. به گفته‌ی یک مقام ارشد IEA، فقط چین نقطه‌ی روشنی در بازار نفت است و تنها اقتصاد بزرگی می‌باشد که رشد سالانه‌ی تقاضای نفت را به خود دیده است. ■

پیش‌بینی وقوع تغییرات سریع در صنعت پالایش

کاهش مصرف انواع فرآورده‌های نفتی به دلیل ادامه‌ی شیوع بیماری کرونا، روند کاهش ظرفیت پالایشگاهی در آمریکا و اروپا و افزایش ظرفیت در آسیا و همچنین روند جایگزینی پالایشگاه‌های بزرگ و پیچیده با پالایشگاه‌های کوچک‌تر و قدیمی را شتاب بیشتری داده و بالاخره موج دیگری از تعطیلی آنها را باعث شده است. حتی پالایشگاه‌هایی که در موج تعطیلی قبلی طی سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹

توانستند به فعالیت خود ادامه دهند، از این اتفاق مصون نمانده‌اند. به عبارتی، در نتیجه‌ی بهبود کارایی، مصرف سوخت در نواحی آمریکای شمالی، غرب اروپا و ژاپن از سال ۲۰۰۷ کاهش یافت و پالایشگاه‌های این نواحی نیز مدام در تلاش برای ادامه‌ی فعالیت و حفظ سهم خود از بازار تقریباً راکد موجود طی این دوره بوده‌اند، اگرچه روزبه‌روز کاهش سودآوری بیشتری تجربه را می‌کردند. در مقایسه با نواحی

یاد شده، مصرف سوخت در نواحی مختلف آسیا در دهه‌ی گذشته افزایش یافته، به طوری که سه بازار منطقه‌ای غرب آسیا (خلیج فارس)، جنوب آسیا (هند) و شرق آسیا با تمرکز بر چین بیش از دو سوم افزایش مصرف جهانی نفت را از سال ۲۰۰۹ به این سو به خود اختصاص داده‌اند. به همین دلیل است که آسیا به طور مداوم شاهد رشد ظرفیت پالایشگاهی متناسب با رشد مصرف به ویژه در نواحی

پالایشگاه‌های اروپایی و آمریکای شمالی سخت شد. به علاوه، به موازات افزایش تعداد و اندازه‌ی پالایشگاه‌های پیچیده‌ی جدید، فعالیت پالایشگاه‌های قدیمی و کوچک‌تر، غیراقتصادی شد و در نتیجه موجی از تعطیلی‌ها و یا تغییر کاربری آنها به پایانه‌های وارداتی و ذخیره‌سازی مواد نفتی آغاز شد که در این شرایط، بخش بیشتری از تعطیلی‌ها در نواحی اروپا، آمریکای شمالی و استرالیا روی داد. ■

لازم به یادآوری است که در دهه‌ی ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، پالایشگاه‌های جدید با ظرفیت روزانه ۲۵۰-۱۰۰ هزار بشکه در آسیا تاسیس شد اما در دهه‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۰ ظرفیت آنها عموماً به ارقام روزانه ۴۰۰-۳۰۰ هزار بشکه و یا بیشتر ارتقا یافت که اغلب نیز با سیستم یکپارچه و امکان تولید انواع بیشتر فرآورده با هزینه‌ی کمتر، این پالایشگاه‌ها سهم بیشتری از بازار فرآورده را در آمریکای شمالی و اروپا به خود اختصاص دادند. اما با رکود تدریجی بازار نفت، رقابت برای کسب هرچه بیشتر سود از طریق فرآورده‌های صادراتی در حال رشد برای

نزدیک به مراکز عمده‌ی مصرف با هدف تسهیل حمل‌ونقل و انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی بوده است. بدین ترتیب، آسیا و خاورمیانه با رشد ۳۳ درصدی در مصرف نفت و ظرفیت پالایشگاهی از سال ۱۹۹۹، حدود ۴۳ درصد ظرفیت جهانی پالایشگاهی و ۴۴ درصد مصرف جهانی نفت خام را به خود اختصاص داده‌اند. به علاوه، پالایشگاه‌های آسیا با توجه به نزدیکی به بازار در حال رشد، انجام فرآیند پالایشی بیشتر و برخورداری از تجهیزات پیشرفته، دارای مزیت رقابتی بیشتری هستند.

تمایل اوپک پلاس به تعویق زمانی افزایش تولید

و دیگری تقاضای عراق برای معافیت در کاهش مقدار تولید در سال ۲۰۲۱ است، اگرچه عراق و امارات هر دو اعلام کرده‌اند که از تصمیم اوپک در نهایت حمایت خواهند کرد. به علاوه، بسیاری از تحلیل‌گران نیز بر این عقیده‌اند که در نبود ترامپ، عربستان و روسیه بیشتر به هم نزدیک شده و در نتیجه اتحاد اوپک پلاس تقویت خواهد شد و موافقت و اجماع روی تصمیمات جدید نیز سریع‌تر انجام می‌شود. با این‌همه، علی‌رغم تلاش اوپک برای برقراری تعادل در بازار نفت، این اتحاد به دلیل ادامه‌ی شرایط جاری و حتی وقوع موج دوم شیوع ویروس کرونا تحت فشار شدیدتری قرار گرفته است. ■

را احتمالاً مجبور خواهد کرد تا در سال ۲۰۲۱ کاهش ۷/۷ میلیون بشکه در روز تولید نفت را همچنان ادامه دهد. لیکن در روزهای منتهی به ۲۰ نوامبر، قیمت نفت افزایش شدیدی یافت و به بالاترین میزان از ماه مارس یعنی ۴۹ دلار در هر بشکه رسید و تا حدودی ایده‌ی کاهش سطح تعهدات تولید در سه ماهه‌ی اول به میزان ۲ میلیون بشکه در روز (یعنی از ۷/۷ به ۵/۷ میلیون بشکه در روز) را مطرح کرد، اگرچه هنوز هم نظر اعضای اوپک پیرامون تغییر سطح تولید و تداوم میزان تعهدات کاهش تولید با هدف حمایت از بهای آن در بازارهای جهانی، تغییری نکرده و همچنان به صورت فرمول اولیه است. تنها موانع عملی شدن تصمیم اوپک نیز درخواست کشورهای امارت و نیجریه برای داشتن سهمیه‌ی تولید بیشتر

منابع خبری نزدیک به اوپک در اواخر نوامبر اعلام کردند که بالاخره پس از برگزاری چندین جلسه‌ی کارشناسی در ماه‌های اکتبر و نوامبر، اوپک و متحدانش از جمله روسیه تمایل دارند اجرای برنامه‌ی افزایش تولید نفت را که قرار بود در اوایل سال آینده انجام شود، به تعویق بيفتد. البته گفته شده که این پیشنهاد که علی‌رغم افزایش قیمت‌های نفت انجام شده، با هدف حمایت از بهای آن در بازارهای جهانی ارائه شده است. از طرفی، تولید نفت لیبی به رقم یک میلیون بشکه در روز افزایش یافته و موج دوم بیماری کرونا همچنان تقاضای نفت را پایین نگه داشته است. به عبارتی، کاهش تقاضای نفت ناشی از اوج‌گیری مجدد شمار مبتلایان به ویروس کرونا، اتحاد اوپک پلاس

پیش‌بینی گلدمن ساکس و بارکلیز از آینده‌ی بازار نفت

صورت تمدید محدودیت‌های مرتبط با تولید توسط اوپک و غیراوپک، قیمت شاخص نفتی برنت در سه ماه اول سال آتی به طور متوسط به رقم ۴۷ دلار در هر بشکه نیز برسد.

بانک بارکلیز بریتانیا نیز در این مورد انتظار دارد که اوپک‌پلاس کاهش محدودیت‌های تولید نفت را تا سه ماه به تاخیر بیندازد.

این موسسه نیز در گزارش تحلیلی خود احتمال عرضه‌ی واکسن‌های کارآمد برای کرونا در دوره‌ی زمانی کوتاه‌مدت را نقطه‌ی عطفی برای تقویت تقاضای نفت عنوان کرد که می‌تواند منجر به بازیابی اقتصاد پایدارتری نسبت به ماه‌های گذشته در این سال شود. بارکلیز پیش‌بینی قیمت خود درباره‌ی نفت برنت برای سال ۲۰۲۱ را نیز ارائه کرد که در آن میانگین بهای هر بشکه نفت برنت را ۵۳ دلار عنوان کرده است. همچنین بارکلیز میانگین قیمت هر بشکه نفت وست‌تگزاس اینترمدییت (WTI) را برای سال آتی ۵۰ دلار پیش‌بینی کرده است. ■

دلیل ضعف تقاضا در موج دوم افزایش شیوع و همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ به تعویق بیندازند.

گلدمن ساکس معتقد است: دشوارترین بخش این نشست می‌تواند فشار امارات متحده عربی برای افزایش سهمیه‌ی پایه‌ی خود باشد که نسبت به عربستان سعودی و روسیه کمتر به نظر می‌رسد، هرچند که ما تصور نمی‌کنیم این امر روند کلی را به هم بزند.

این موسسه با توجه به مقادیر بالای موجودی نفت در بازارهای جهانی، افزایش تولید نفت لیبی و موج جدیدی از موارد ابتلا به ویروس کرونا که منجر به ایجاد مجدد قرنطینه‌های محدود شده است، اقدامی هماهنگ برای محدود کردن تولید را بهترین تصمیم کوتاه‌مدت برای قیمت نفت می‌داند.

گلدمن ساکس انتظار دارد که اوپک‌پلاس افزایش تولید خود را به مدت سه ماه به تعویق بیندازد که به این ترتیب، میزان کسری عرضه‌ی بازار جهانی در سه ماه اول ۲۰۲۱ به رقم یک میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

این بانک پیش‌بینی می‌کند که در

بانک‌های گلدمن ساکس و بارکلیز که از موسسات مهم مالی در جهان به‌شمار می‌روند و با توجه به موقعیت خود بازارهای جهانی نفت را به صورت لحظه‌ای رصد می‌کنند، پیش‌بینی‌های قیمتی خود را در مورد نفت در سال ۲۰۲۱ و آینده‌ی توافق اوپک‌پلاس را در گزارشاتی جداگانه اعلام کردند، اگرچه به دلیل برخی نظرات اخیر اوپک در اواسط ماه نوامبر، قیمت نفت تحت‌تاثیر اخبار مثبت به اوج قیمتی خود از ماه مارس دست یافته بود.

در گزارش گلدمن ساکس آمده است: با نزدیک شدن به زمان تصمیم‌گیری اوپک‌پلاس در مورد تولید نفت، نگرانی‌های جدیدی درباره‌ی آینده‌ی این توافق به وجود آمده است. اوپک‌پلاس به دنبال آن است تا بازار را با ثبات و متعادل کند و درآمد و سهم بیشتری از بازار از دست رفته‌ی خود را حداقل در میان‌مدت مجدداً تأمین کند. اوپک‌پلاس قرار است در روزهای ۳۰ نوامبر و اول دسامبر نشستی داشته باشند و احتمالاً تصمیم خود را در مورد کاهش محدودیت‌های تولید نفت، به